

KOLMAINUPÜHA C AASTAL

Esimene lugemine (Õp8 ,22-31)

Lugemine Õpetussõnade raamatust:

Issand on mind loonud oma töö alguses, esimeseks oma loodute seas muistetest aegadest peale. Igavikust alates sain ma kuju, kaugetest aegadest enne maailma algust. Ürgmerd polnud veel, kui ma sündisin, allikad polnud veel hakanud voolama. Enne kui mäed tekkisid olin mina juba sündinud - enne kui künkad said olema. Tema ei olnud teinud veel maad - ei välju ega kindlat mandripinda; kui tema lõi taevad, olin mina seal, siis kui ta joonistas silmapiiri ürgvete kohale ja kinnitas taevasse pilverüngad. Ma olin seal, kui ta pani allikad voolama ürgvete voogudest, seadis merele piiri ja keelas tal sellest üle astuda. Ma olin tema kõrval nagu usaldusalune, kui ta ehitas maailma alusmüüri. Ma olin talle rõõmuks päevast päeva, mängisin tema ees igal ajal. Ma mängisin maa pinnal, mille tema oli loonud, ja tundsin rõõmu inimlaste pärast. See on Jumala Sõna.

Vastulaul (Ps8 ,4-5. 6-7. 8-9)

R: Issand, Sinu nimi on vägev üle kogu maa.

Kui ma vaatan taevast, sinu sõrmede loomingut, kuud ja tähti, mille oled kinnitanud laotusse - mis on inimene, et sa temale mõtled, inimese poeg, et sa tema eest hoolitsed?

R:

Sa oled ta teinud alamaks Jumalast ainult pisut, krooninud teda au ja kirkusega. Pannud ta valitsema sinu käte tööde üle, seadnud kõik tema jalge alla.

R:

Kõik lambad, kitsed ja veised, kõik metsloomad väljal, kõik linnud taeva all ja kalad meres, kõik, kes liiguvad mereradu mööda.

R:

Teine lugemine (Ro5 ,1-5)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast roomlastele:

Vennad, me oleme usu läbi õigeaks saanud ja nüüd on meil rahu Jumalaga, meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi. Temas me oleme armule ligi pääsenud ja selles armus me püsime, ning oleme uhked oma lootuse üle Issanda kirkusele vastu minna. Ometi mitte ainult selle pärast: me oleme uhked ka oma ahistuse üle, sest me teame, et ahistus teeb kannatlikuks, kannatlikkus püsivaks, püsivus annab lootuse, ja lootus ei jäta häbisse, sest Jumala armastus on välja valatud meie südameisse Püha Vaimu läbi, kes meile on antud. See on Jumala Sõna.

Salm enne evangeeliumi (Ilm 1,8)

Halleluuja. Au olgu Isale ja Pojale ja Pühale Vaimule, temale, kes ta oli, on ja tuleb taas. Halleluuja.

Evangeelium (Jh16 ,12-15)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: "Mul on teile veel palju öelda, kuid praegu te ei suuda seda mõista. Aga kui tuleb tema - Tõe Vaim - siis juhatab ta teid tõe sisse. Tema ei räägi iseendast, vaid sellest, mida ta kuuleb, ning kuulutab teile ette seda, mis tulevikus sünnib. Tema laseb mu kirkusel avalikuks saada, sest minu omast ta võtab ja kuulutab teile. Kõik, mis kuulub Isale, on ka minu päralt, sellepärast ma ütlesingi, et ta võtab minu omast ja kuulutab teile." See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kord kutsuti mind koguduse lasteaia usuõpetuse tundi, et preester seletaks lastele kuidas ristimärki tehakse ja mida see tähendab. Kui ma pärast õpetuse andmist palusin lastel ise ette näidata, kuidas ristimärki tehakse, siis tegi esimene julge väike poiss oma ristimärgi järgmiselt: Isa ja poja ja ema ja õe... Aamen. Sellel poisil oli kodus väike õde, ja niimoodi võttis ta kogu oma pere ristimärgiga Jumalasse kokku. Ega mina ka teda parandama ei hakanud, sest oma mõtteviisilt oli ta õigel teel.

Laps saab kõigest aru oma vaatenurgast, milles pole reaalsusel, muinasjutul ja usul väga suurt vahet. Siiski seletab see juhtum hästi, missugust keelt Jumal kasutab, kui ta meiega rääkida tahab - inimeste keelt, ja seda nii lihtsal kujul, et isegi laps saab aru. Saab aru täpselt nii palju, kui tal on hetkel tarvis. Elu jooksul avaneb inimesele Jumala ilmutuse tagant muidugi veel palju enamat kui lapsele tundus, kuid palgest palgesse saab Jumalat näha vaid teispoolsuses, muidugi kui Tema meie peale halastab. Selles lootuses palvetagem: Kyrie...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, Pühakiri on Jumala ilmutus - järelikult peaks ta sisaldama kõike seda, mida Jumal tahab, et me temast teaksime. Seetõttu on püüd temast rohkem teada saada üsna lootusetu. Jumal on müsteerium. Ta jääb Jumalaks ja müsteeriumiks ka õpetlastele, kes võivad ilmutatud tõesid üksnes süstematiseerida: neid tähtsuse järjekorda seada, et madalamat käsku ei täidetakse kõrgema käsu arvelt.

Kuigi me teame Jumalast üsna vähe, on siiski tähelepanuväärne, mida teoloogia on aastatuhandete vältel välja selgitanud. Vanas Testamendis ilmutas Jumal end Moosesele põlevas põõsas ja avaldas talle oma ülipüha nime "JHWH" - Jahve või Jehoova - mille tegelik hääldus on aukartuse tõttu unustusse vajunud. Kui kõik selle nime võimalikud tüvevarjundid kokku võtta, tähendas see nimi "Ma olen sinu ligi, puhun tuulena sinu üle, ma räägin sinuga, sekkun nagu välk."

Seega ütleb Jumal, et ta on kohal, kuigi keegi teda ei näe. Kes ta siis on, ja mida ta tahab? Mida väljendavad tema käsud? Need küsimused piinasid inimesi juba ammu enne Kristust. Kuid algusest peale oli rõhutatud, et Iisraeli Jumal oli ainujumal, kes ei kannatanud kedagi teist enda kõrval. Kuidas jõuti aga arusaamiseni, et Jumal on hoopis kolmes isikus?

Selle mõistmiseks tuleb kõigepealt aru saada, et sõna "isik" on inimesest tuletatud mõiste, mis on kõrgeim meile kättesaadav kategooria siin maailmas millegi kirjeldamiseks. Kuidas aga rääkida kellestki, kes on kvalitatiivselt kõrgem kui isik ja inimene? Kas väljendab isiku mõiste ligilähedaseltki seda, mis Jumal oma kirkuses on? Me ei tea, kas mõiste "olemine" suudab üldse kirjeldada Jumala igavikku. Nii ei jää meil üle muud kui piirduda sümbolsete määratlustega sellest, kes on Jumal meie jaoks, kuidas tema tegevus meie maailmas avaldub.

Tegelikult polegi Jumala kolmainsus tema üksolemisega vastuolus. Juba vanad israellidid pöördusid oma Jumala poole, kelle nime ei tohtinud öelda, tiitliga "Elohim Adonai", mille esimene pool oli mitmuse vorm, niisiis: "Jumalad Issand". Sellest on muuseas tuletatud ka valitsejate komme öelda enese kohta "mina"

asemel "meie". Sõna "Kolmainsus" ei leia me siiski ei Vanast ega Uuest Testamendist. See oli kirikuisa Tertullianus, kes elas II ja III sajandi vahetusel ning pani tähele, kui sageli Jumalat Isa, Jumalat Poega ja Jumalat Püha Vaimu pühakirjas üheskoos mainitakse. Just need isikud annavad Vana Testamendi Jumalale konkreetse kuju. Nii sai Kristuse inimesekssaamise kaudu avalikuks, kes Jumal inimese jaoks on ja mida ta temalt ootab:

Jumal on Isa - Isa pole kuningas, keda huvitab vaid oma alamate vaoshoidmine. Isa armastab oma lapsi ja soovib nad kasvatada enda sarnaseks, elama tema väärtushinnanguid au see pidades. Kuidas suudaksime aga Jumala armastust kogeda, kui me teda ei näe? See saab võimalikuks tema Poja, Kristuse, eeskuju läbi, tema õpetust järgides, tema armastusest toodud ristiohvri kaudu. Kuna aga Kristuse siinviibimisest on juba paartuhat aastat möödas, siis kuidas peaks ta tänapäeval meieni jõudma? Esiteks on Jeesuse sõnad ja eeskuju meile evangeeliumi kaudu jätkuvalt kättesaadavad, ja teiseks on Jumal Pühas Vaimus alati meie juures. Ta ilmutab meile mõnikord midagi uut, laseb imedel sündida, aga ainult siis, kui tema seda tahab. Inimene ei suuda Jumala üle valitseda: seda sümboliseeribki Püha Vaim, kes tuleb ja läheb siis, kui tahab tema.

Eelnevaga ongi lühidalt vastatud küsimusele, kuidas jõuti arusaamiseni, et Jumal on üks, aga kolmes isikus. Kolmainsuseõpetus ütleb, et Jumal hoolitseb meie eest, kannatab koos meiega õigluse nimel ja rõõmustab koos meiega meie ausaid rõõme. Ta annab mõtte nii meie püüdlustele kui kannatustele. Tema juures on igavene õndsus meie kõikide jaoks. Amen.